INCLUSIVE PATHways TO PEACE

PETLJA
Soba za bekstvo

Modul za samostalnu izradu elemenata

Co-funded by the European Union

AGENCY FOR MOBILITY AND EU PROGRAMMES

Udruga Studio B

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Escape room

Uvod

Ovaj **Modul za samostalnu izradu elemenata za sobu za bekstvo** razvijen je u okviru projekta *Inclusive Pathways to Peace* (IPP), sufinansiranog sredstvima programa **Erasmus+** Evropske unije. Služi kao praktična dopuna *Metodološkom vodiču*, sa kojim čini kompletan paket alata za primenu obrazovnih soba za bekstvo u omladinskom radu i kontekstima neformalnog obrazovanja. ***„Inclusive Pathways to Peace, 2024-2-HR01-KA220-YOU-000279458"*** je Erasmus+ partnerstvo za saradnju u oblasti mladih, kojim koordinira **Association Studio B (Hrvatska), uz partnere iz Srbije (Udruženje Svetlost), Španije (ASOCIACIÓN JUVENIL ERASMIAU) i Kipra (NEOLEA GIA ANTALAGI KAI KATANOISI – Youth for Exchange and Understanding)**. Projekat ima za cilj promovisanje **mira, tolerancije i inkluzije** razvojem **inovativnih obrazovnih alata** za mlade i omladinske radnike. Kroz ***participativno akciono istraživanje*** i kreativne metode ***učenja zasnovane na igri***, partneri zajednički kreiraju **otvorene obrazovne resurse** — uključujući interaktivne **sobe za bekstvo** unapređene **elementima od 360° i proširene stvarnosti** — koji pomažu mladima da razvijaju **empatiju, komunikacijske veštine i veštine rešavanja konflikata**. Kombinujući neformalno obrazovanje i digitalne inovacije, projekat teži jačanju kvaliteta omladinskog rada i doprinosi stvaranju kohezivnijih, demokratskijih i mirnijih zajednica širom Evrope.

Dok *Metodološki vodič* pruža teorijske osnove, metodološke principe i detaljna uputstva za postavljanje i vođenje aktivnosti, ovaj *Modul za samostalnu izradu elemenata* sadrži sve neophodne elemente za **štampanje, sklapanje i korišćenje tokom realizacije**. Tu su uključene zagonetke, tragovi, vizuelni elementi i druge komponente osmišljene da podrže iskustveno učenje o temama **mira, inkluzije i rešavanja konflikata**.

Korišćeni zajedno, *Metodološki vodič* i *Modul za samostalnu izradu elemenata za sobu za bekstvo* omogućavaju omladinskim radnicima da kreiraju imerzivna, participativna i obrazovna iskustva koja podstiču saradnju, empatiju i kritičko mišljenje kod mladih.

Kako koristiti ovaj modul:

Svi elementi u ovom modulu označeni su slovom „**E**” praćenim brojem (npr. ***E1, E2, E3…***). Ovo numerisanje odgovara uputstvima datim u ***Poglavlju 1.5 Kako postaviti sobu Metodološkog vodiča*** i pomoći će vam da pravilno postavite svaki element u sobi za bekstvo.

Molimo vas da sledite ove smernice prilikom pripreme materijala:

- **Štampanje:** Štampajte sve elemente jednostrano, koristeći podešavanje štampe „Prilagodi stranici”, osim ako nije drugačije navedeno u napomenama uz broj elementa.

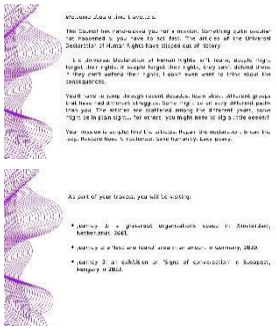
- **Sečenje i priprema:** Svaka stranica sadrži zaglavlje i podnožje sa brojem elementa i informacijama o projektu. Ove delove treba odseći pre upotrebe. Igrači treba da vide samo element — bez numeracije i bilo kakvih tehničkih oznaka.

- **Dodatna uputstva:** Uz neke brojeve elemenata možete pronaći posebne napomene za pripremu, kao što su „***isecite po označenim linijama***”, „***štampajte na paus-papiru***” ili „***presavijte u tri dela***”. **Pažljivo sledite ova uputstva.**
  Ako nije dato posebno uputstvo, ***jednostavno odštampajte stranicu*** i odrežite zaglavlje, podnožje i broj elementa pre upotrebe u sobi za bekstvo.

Sledeći ove korake, **osiguraćete** da materijali budu pravilno pripremljeni i da igra za učesnike ostane **potpuno imerzivna**.

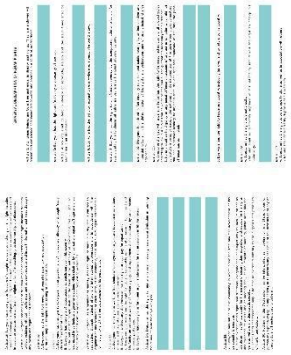
Referentni list

E1: Dobrodošlica

E2: Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

(najbolje odštampati u A3 formatu)

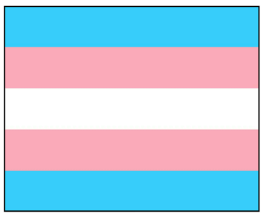
E3: Putovanje 1

Journey 1: LGBTQIA+ rights group
office,
Amsterdam, Netherlands
Two decades ago

E4: Zastava

E5: Trans zastava

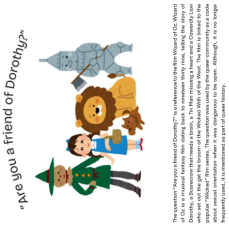

E6: Fredi Merkjuri

E7 „Jesi li Dorotin prijatelj?“

E8 Posteri Ljudska prava su za sve i Ljubav je ljubav

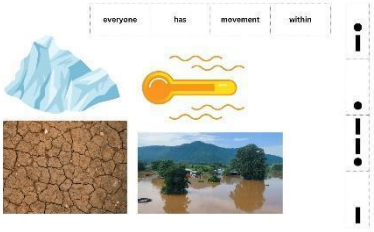
E9: Roze trougao

E10: Putovanje 2

Journey 2: Lost & Found area,
Airport in Germany
2030

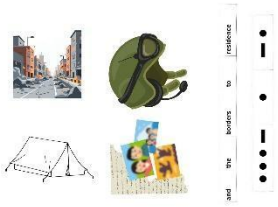
E11: Isecite svaki element pojedinačno i stavite u kovertu (M5)

E12: Isecite svaki element pojedinačno i stavite u kovertu (M6)

E13: Isecite svaki element pojedinačno i stavite u kovertu (M7)

E14 Putovanje 3

Journey 3: "Signs of Conversation"
Budapest, Hungary
2013

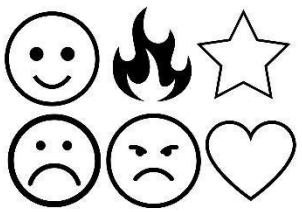
E15: Brojevi

1 2 3
4 5 6
7 8 9
0 + * #

E16: Alfabet

A B C D E
F G H I J
K L M N
O P Q R
S T U V
W X Y Z

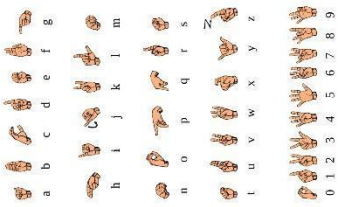
E17: Emoji

E18: Palac na gore Emoji

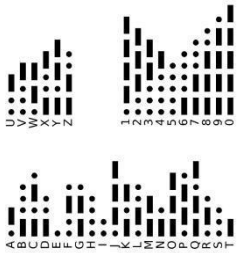
E19: Unakovni jezik

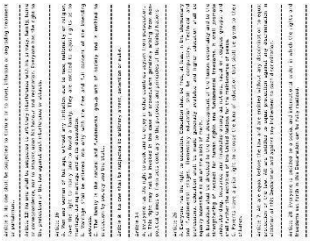
E20: Egipatski hijeroglifi

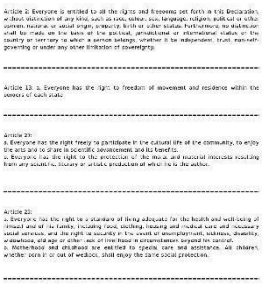
E21: Morzeov kod

E22: Članci (Isekći pojedinačno i sakriti oko zone 1, zone 2, zone 3)

E23: Članci (iseci pojedinačno i zadrži kod Game mastera). U Zoni 2: Kada pronađu odgovor "2", daj im Članak 2. U Zoni 3: Kada učesnici poslože reči u tačan redosled, daj im Članak 13. U Zoni 3: Učesnici će pronaći poruke u Morzeovom kodu koje mogu rešiti samo proverom lista Morzeovog koda u Zoni 4. Kada tačno identifikuju broj članka dekodiranjem koda, daj im Članak 27. U Zoni 4: Kada učesnici tačno identifikuju da znakovi u sobi od 360 stepeni označavaju broj 25, daj im Članak 25.

Article 2: Everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status. Furthermore, no distinction shall be made on the basis of the political, jurisdictional or international status of the country or territory to which a person belongs, whether it be independent, trust, non-self-governing or under any other limitation of sovereignty.

Article 13: 1. Everyone has the right to freedom of movement and residence within the borders of each state.

Article 27:
1. Everyone has the right freely to participate in the cultural life of the community, to enjoy the arts and to share in scientific advancement and its benefits.
2. Everyone has the right to the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he is the author.

Article 25:
1. Everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.
2. Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. All children, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

Dobrodošli na brod putnika kroz vreme.

Savet vas je lično izabrao za misiju. Nešto prilično neobično se dogodilo i morate brzo da delujete. Članci Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima su iščezli iz istorije!

Ako se Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima ne pronađe, ljudi bi mogli zaboraviti svoja prava. Ako ljudi zaborave svoja prava, ne mogu ih braniti. Ako ne mogu da brane svoja prava, ne želim ni da razmišljam o posledicama.

Moraćete da preskočite poslednje decenije, da saznate o različitim grupama koje su imale različite borbe. Neki bi mogli biti na veoma različitim putevima od vas. Članci su raštrkani po različitim godinama, neki bi mogli biti na vidiku... za druge, možda ćete morati da kopate malo dublje!

Vaša misija je jednostavna: Pronađite članke. Popravite deklaraciju. Prekinite petlju. Vratite nadu i otpornost. Spasite čovečanstvo. Lako je.

Kao deo vaših putovanja, posetićete:

putovanje 1: prostor lokalnih organizacija u Amsterdamu, Holandija, 2001.

putovanje 2: prostor za „izgubljeno i pronađeno“ na aerodromu u Nemačkoj, 2030.

putovanje 3: izložbu „Znaci razgovora“ u Budimpešti, Mađarska, 2013. godine.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima

Član 1: Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Obdarena su razumom i savešću i treba da postupaju jedni prema drugima u duhu bratstva.

Član 3: Svako ima pravo na život, slobodu i ličnu bezbednost.

Član 4: Niko se ne sme držati u ropstvu ili podređenosti; ropstvo i trgovina robljem su zabranjeni u svim njihovim oblicima.

Član 6: Svako ima pravo da bude svuda priznat kao osoba pred zakonom.

Član 8: Svako ima pravo na delotvoran pravni lek pred nadležnim nacionalnim sudovima za dela koja krše osnovna prava koja su mu zagarantovana ustavom ili zakonom.

Član 10: Svako ima pravo, u potpunoj jednakosti, na pravično i javno suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, radi odlučivanja o njegovim pravima i obavezama i o svakoj krivičnoj optužbi protiv njega.

Član 11:
A. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da se smatra nevinim dok se njegova krivica ne dokaže u skladu sa zakonom na javnom suđenju na kojem mu je pružena sva potrebna garancija za odbranu.
B. Niko ne može biti proglašen krivim za bilo koje krivično delo zbog bilo koje radnje ili propusta koji nisu predstavljali krivično delo, po nacionalnom ili međunarodnom pravu, u vreme kada su izvršeni. Niti se može izreći teža kazna od one koja je bila primenljiva u vreme kada je krivično delo izvršeno.

B. Svako ima pravo da napusti bilo koju zemlju, uključujući i svoju, i da se vrati u svoju zemlju.

Član 15:
A. Svako ima pravo na državljanstvo.
B. Niko ne sme biti proizvoljno lišen svog državljanstva niti mu se sme uskrati pravo da promeni svoje državljanstvo.

Član 17:
A. Svako ima pravo da poseduje imovinu, samostalno, kao i u zajednici sa drugima.
B. Niko ne sme biti proizvoljno lišen svoje imovine.

Član 18: Svako ima pravo na slobodu misli, savesti i veroispovesti; ovo pravo uključuje slobodu promene veroispovesti ili uverenja i slobodu, bilo sam ili u zajednici sa drugima, javno ili privatno, da ispoljava svoju veroispovest ili uverenje propovedanjem, praktikovanjem, bogosluženjem i obredom.
Član 19: Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; ovo pravo uključuje slobodu da se ne meša u mišljenje i da se traže, primaju i šire informacije i ideje putem bilo kog medija i bez obzira na granice.

Član 20:
A. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.
B. Niko ne može biti primoran da pripada udruženju.

Član 21:
A. Svako ima pravo da učestvuje u upravljanju svojom zemljom, direktno ili preko slobodno izabranih predstavnika.
B. Svako ima pravo na jednak pristup javnoj službi u svojoj zemlji.
C. Volja naroda je osnova vlasti; ova volja se izražava na periodičnim i legitimnim izborima koji se sprovode opštim i jednakim pravom glasa i održavaju se tajnim glasanjem ili ekvivalentnim postupcima slobodnog glasanja.

Član 22: Svako, kao član društva, ima pravo na socijalno osiguranje i pravo na ostvarivanje, kroz nacionalne napore i međunarodnu saradnju i u skladu sa organizacijom i resursima svake države, ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava neophodnih za njegovo dostojanstvo i slobodan razvoj njegove ličnosti.

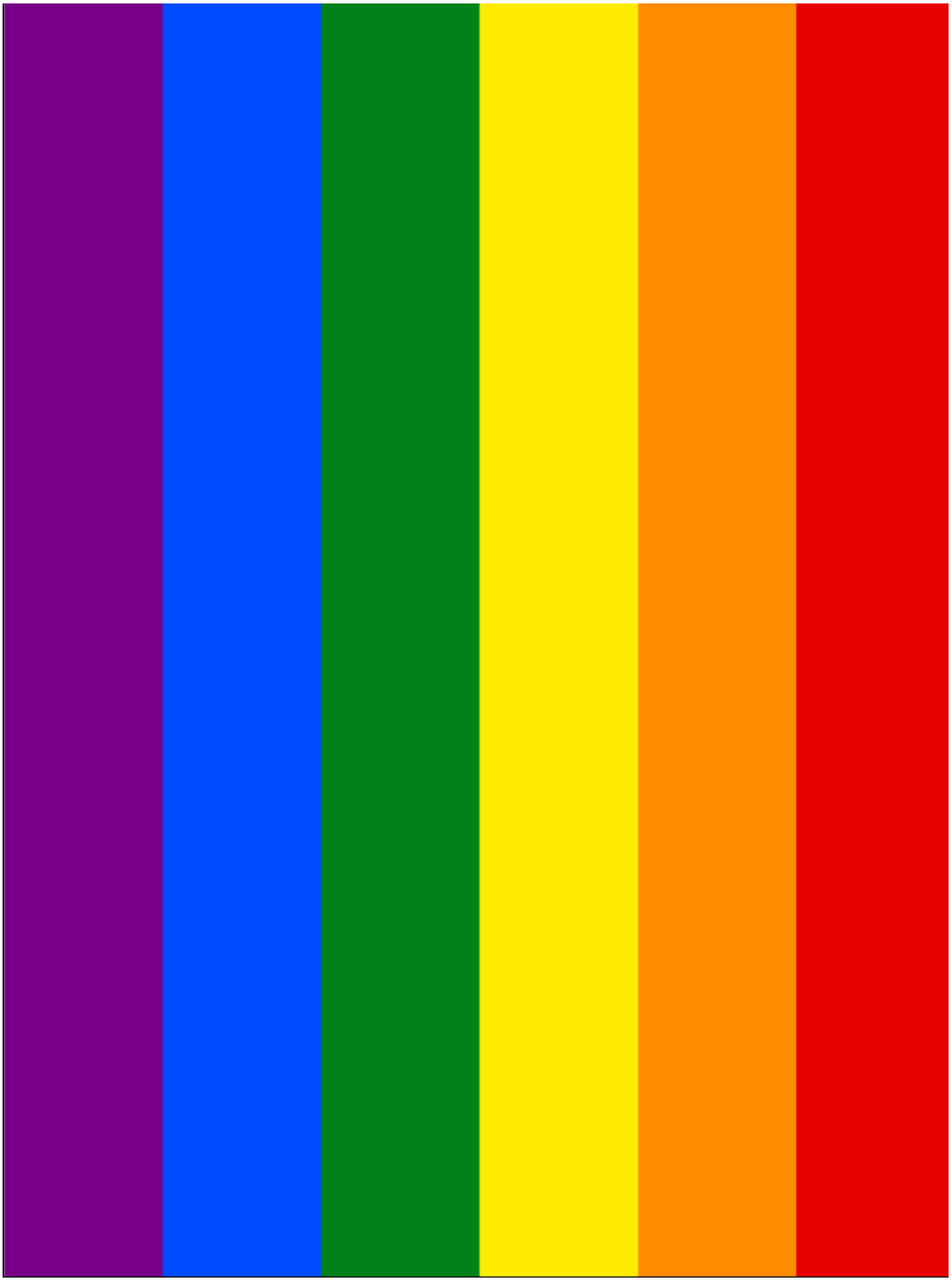
Član 23:
A. Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravedne i povoljne uslove rada i na zaštitu od nezaposlenosti.
B. Svako, bez ikakve diskriminacije, ima pravo na jednaku platu za jednak rad.
C. Svako ko radi ima pravo na pravednu i povoljnu naknadu koja obezbeđuje njemu i njegovoj porodici egzistenciju dostojnu ljudskog dostojanstva, a dopunjena je, ako je potrebno, drugim sredstvima socijalne zaštite.
G. Svako ima pravo da osniva sindikate i da im se pridruži radi zaštite svojih interesa.

Član 24: Svako ima pravo na odmor i slobodno vreme, uključujući razumno ograničenje radnog vremena i povremene plaćene odmore.

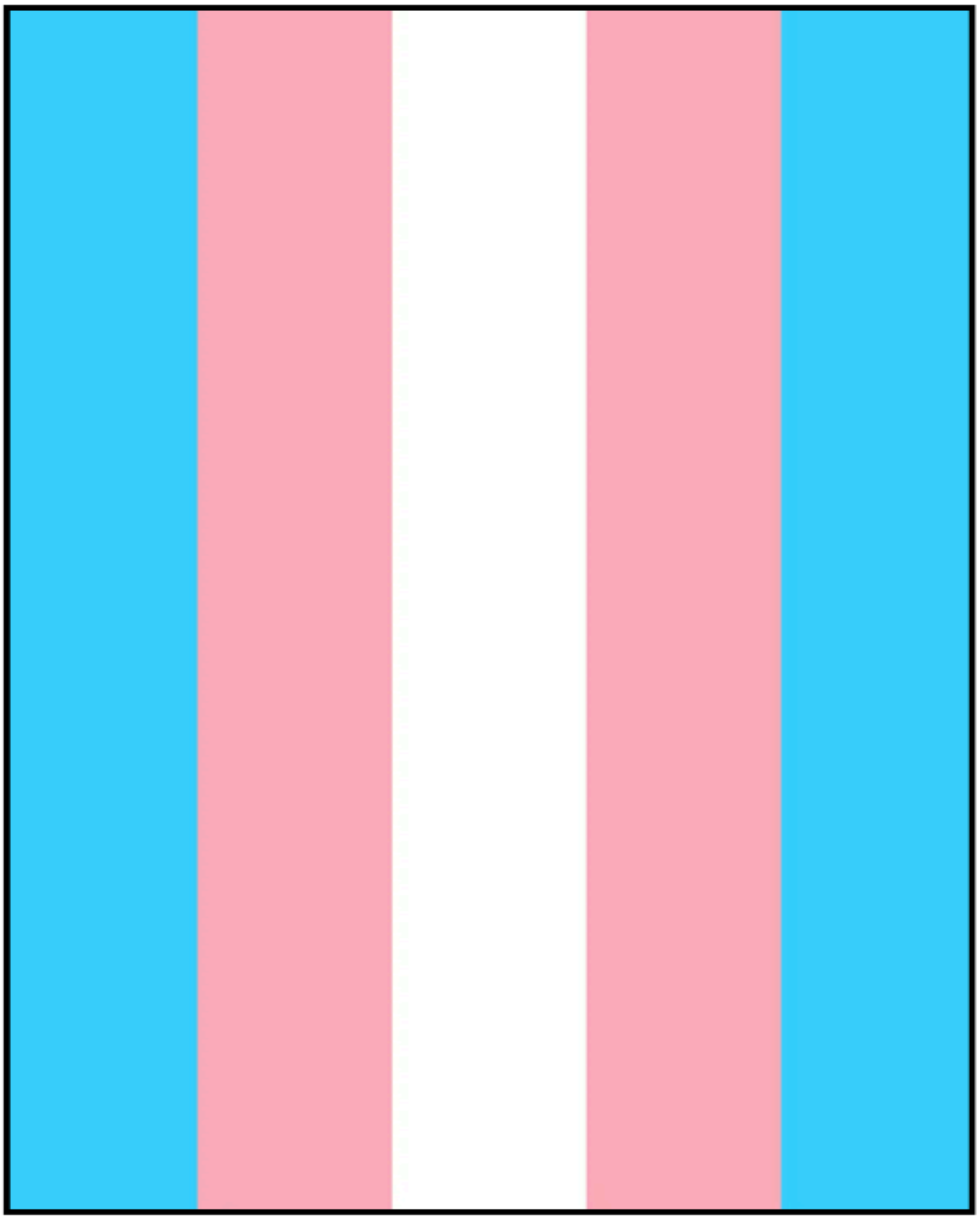
Član 29:
A. Svako ima dužnosti prema zajednici u kojoj je jedino moguć slobodan i potpun razvoj njegove ličnosti.
B. U vršenju svojih prava i sloboda, svako će biti podvrgnut samo onim ograničenjima koja su utvrđena zakonom isključivo radi obezbeđivanja dužnog priznanja i poštovanja prava i sloboda drugih i zadovoljavanja pravednih zahteva morala, javnog reda i opšteg blagostanja u demokratskom društvu.
C. Ova prava i slobode se ni u kom slučaju ne mogu vršiti suprotno ciljevima i principima Ujedinjenih nacija.

Član 30: Ništa u ovoj Deklaraciji ne može se tumačiti kao davanje bilo kojoj državi, grupi ili osobi bilo kakvog prava da se bavi bilo kakvom aktivnošću ili da vrši bilo kakvo delo usmereno na uništavanje bilo kog od prava i sloboda navedenih u ovoj deklaraciji.

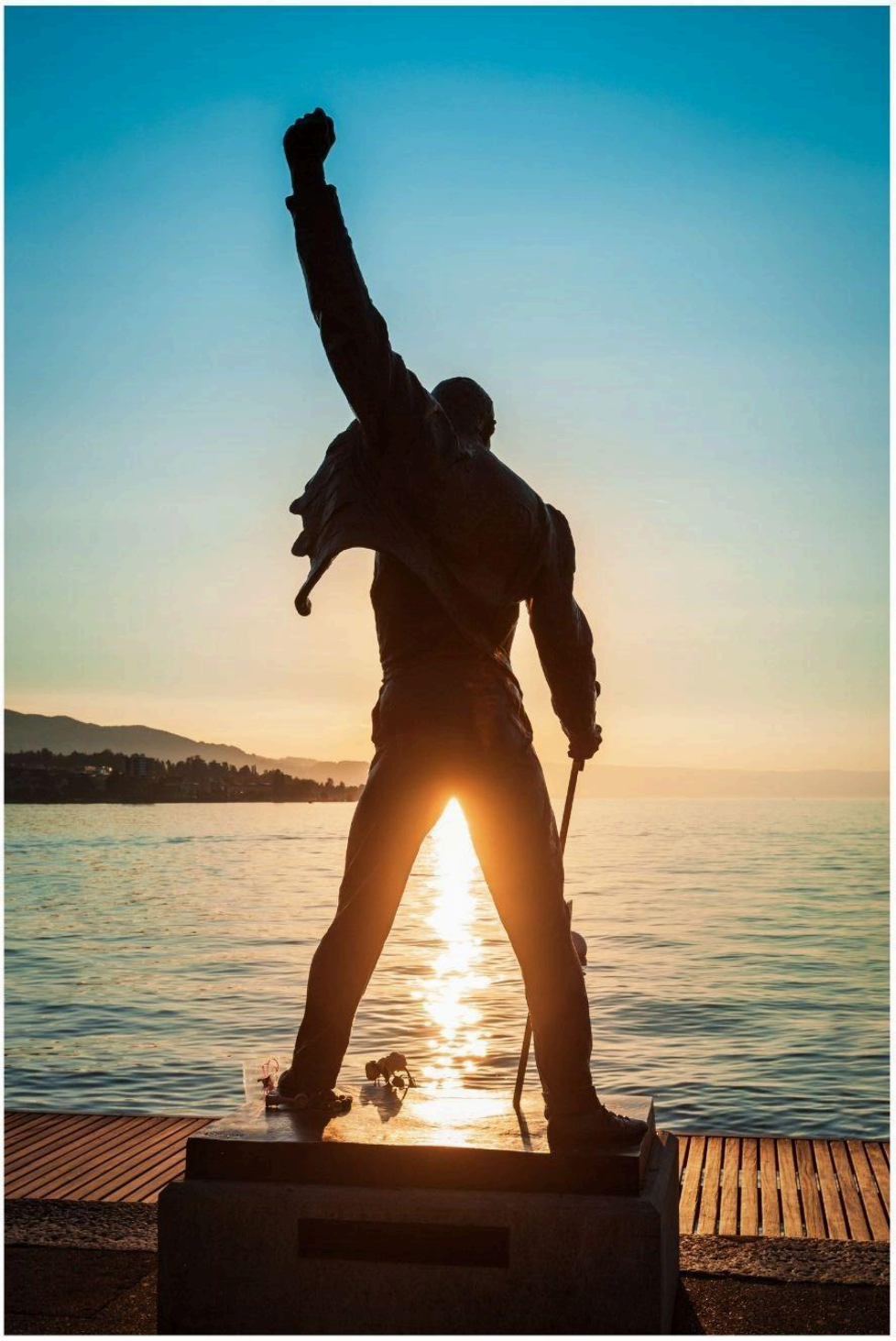
Najviđenija šestobojna zastava duginih boja (takođe poznata kao zastava ponosa) finalizovana je 1979. godine, iako je originalni dizajn uključivao 8 boja. Zastava uključuje crvenu, narandžastu, žutu, zelenu, plavu i ljubičastu boju; svaka simbolizuje različito značenje. U narednim godinama, dizajnirane su različite verzije

zastave ponosa koje uključuju transrodnu zastavu, kao i integraciju crne i braon boje u znak priznanja ljudima druge boje kože.

Najpopularniju verziju trans zastave dizajnirala je američka trans aktivistkinja Monika Helms 1999. godine. Često se koristi tokom događaja ponosa i tokom

Međunarodnog dana vidljivosti transrodnih osoba, koji podiže svest o diskriminaciji sa kojom se suočavaju trans osobe.

Spomen Frediju Merkjuriju stoji na šetalištu u Montrou, u Švajcarskoj, od 1996. Fredi Merkjuri je bio glavni pevač muzičke grupe Queen, koja je jedna od najpopularnijih i najpoznatijih u istoriji muzike sa pesmama kao što su Show Must Go On i Bohemian Rhapsody. Nakon njegove smrti, članovi benda osnovali su fondaciju Mercury Phoenix Trust koja doprinosi istraživanju, obrazovanju i prevenciji HIV-a/SIDE.

„Jesi li Dorotin prijatelj?“

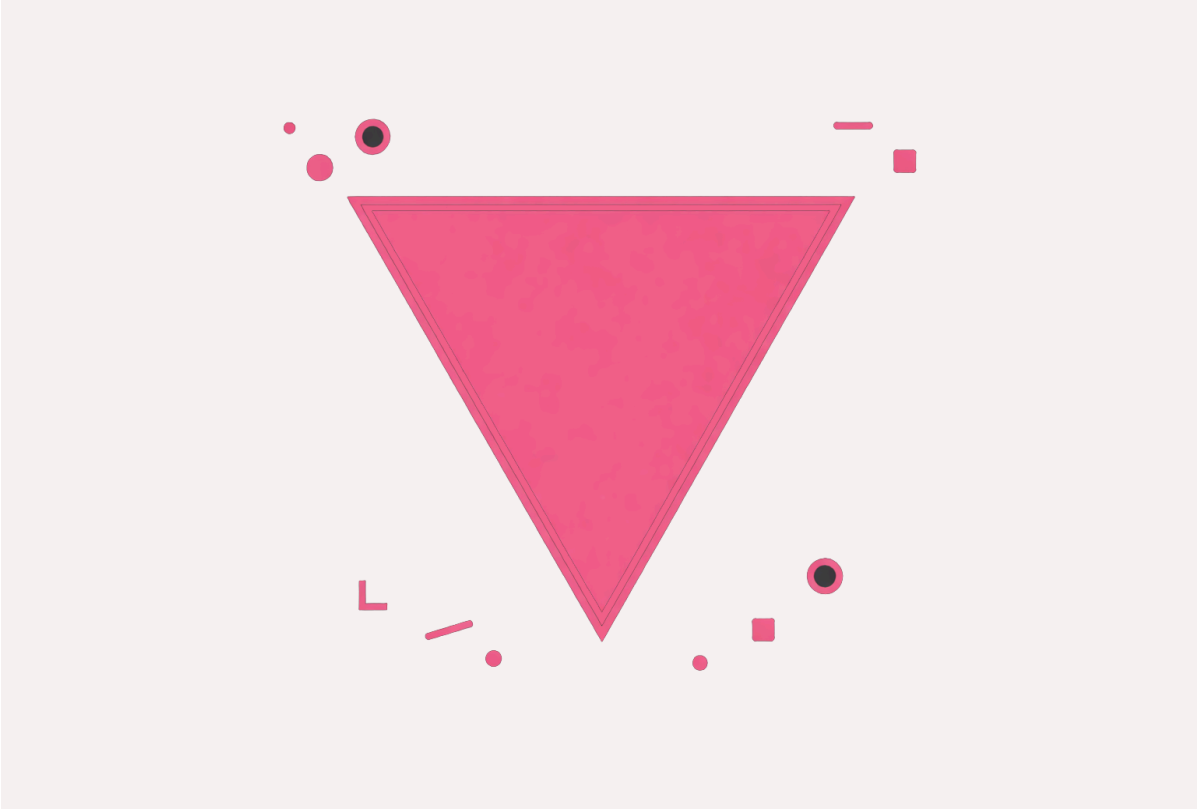

Pitanje „Jesi li Dorotin prijatelj?“ je referenca na film Čarobnjak iz Oza. Čarobnjak iz Oza je muzički fantastični film koji datira iz 1939. godine, koji govori priču o Doroti, strašilu kojem je potreban mozak, limenom čoveku kome nedostaje srce i kukavičkom lavu koji kreće da dođe do metle Zlih Duhova Zapada. Film je povezan sa popularnom filmskom serijom „Zli“. Pitanje je kvir zajednica koristila kao šifru o

seksualnoj orijentaciji kada je bilo opasno biti otvoren. Iako se više ne koristi često, pominje se kao deo kvir istorije.

LJUDSKA PRAVA
SU ZA SVE!!!

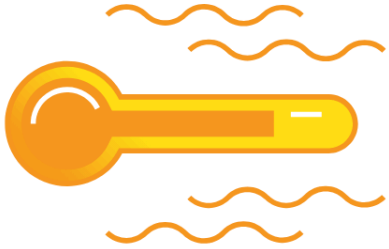

LJUBAV JE
LJUBAV

Putovanje 2: Izgubljeno i pronađeno, Aerodrom u Nemačkoj 2030

svako	ima	kretanja	unutar

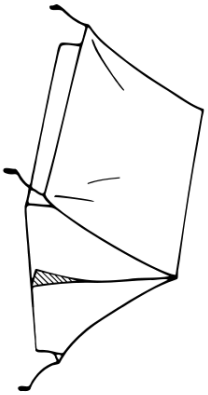

	pravo	na	države	na	svake	slobodu

— ● ●	●

● ● ●	●	—

i		granica		boravka

● ● ●	●	▬ ● ●	● ▬	▬ ▬

Putovanje 3: „Znaci razgovora“
Budimpešta, Mađarska
2013

1 2 3

4 5 6

7 8 9

0 + * #

A B C D E

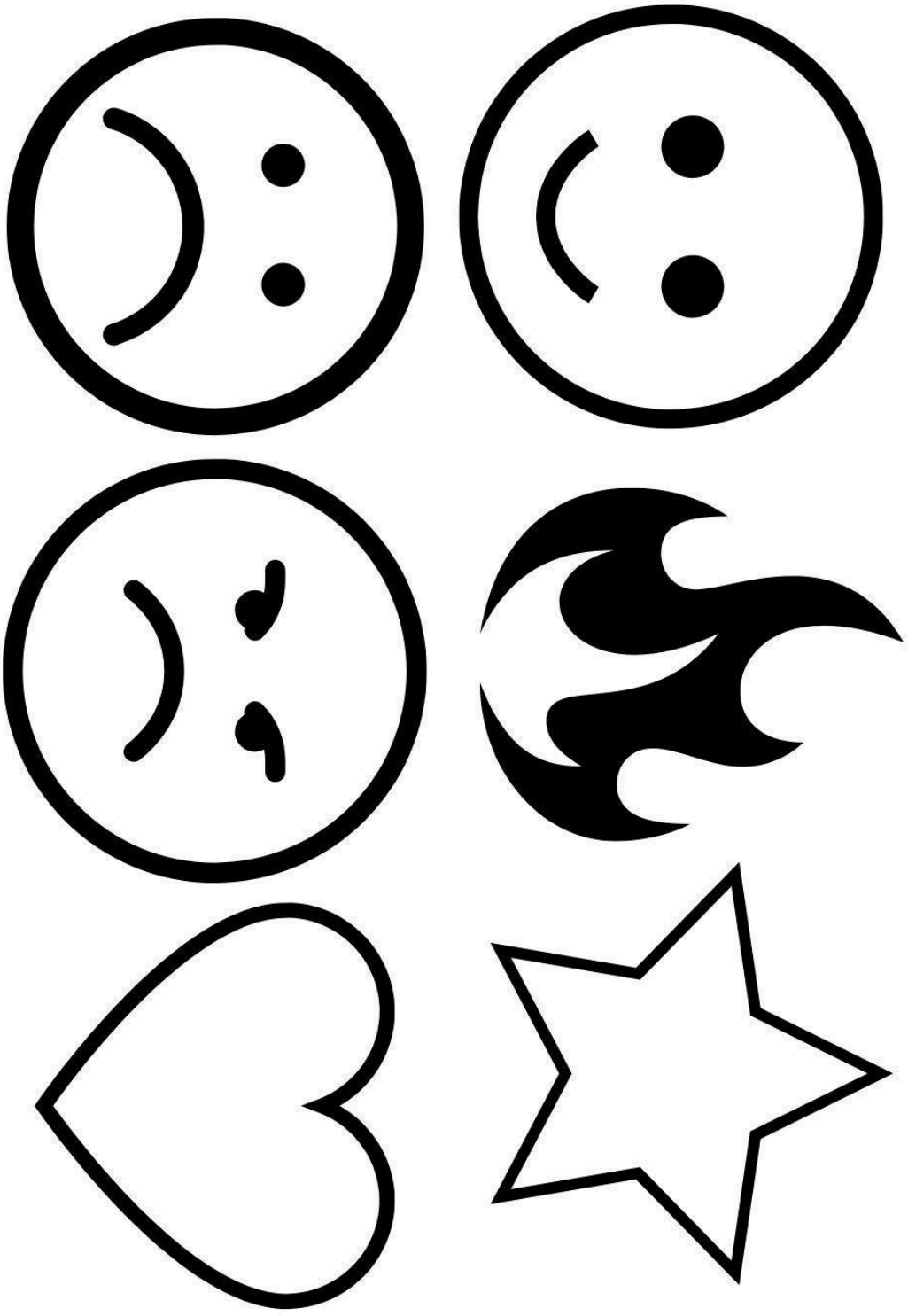
F G H I J

K L M N

O P Q R

S T U V

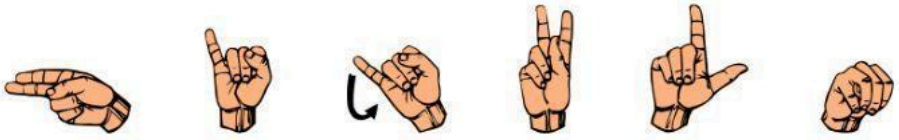
W X Y Z

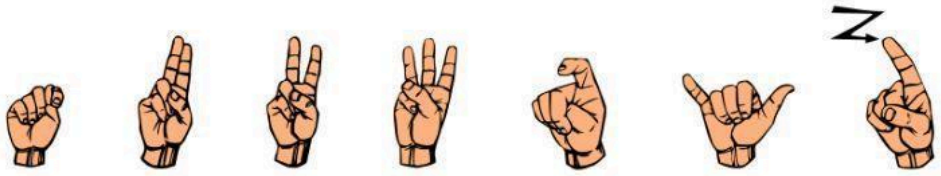
a b c d e f g

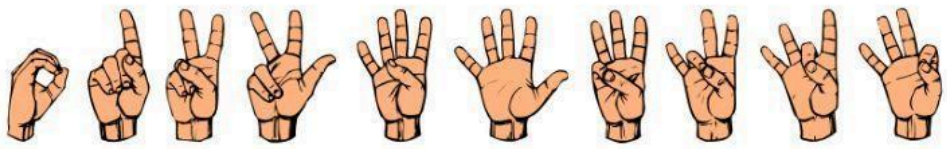
h i j k l m

n o p q r s

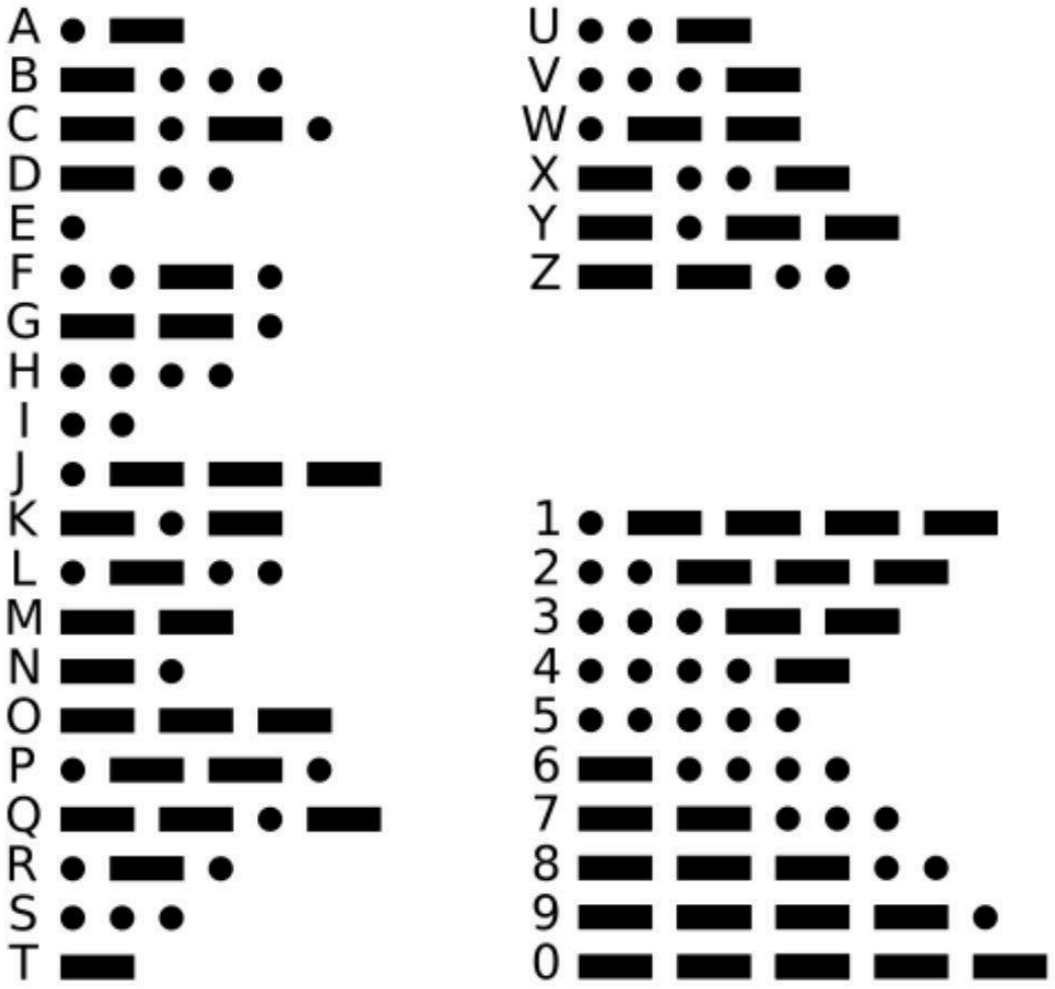

t u v w x y z

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z
1
2
3
4
5
6
7
8
9
0

Član 5: Niko ne sme biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Član 12: Niko ne sme biti izložen samovoljnom mešanju u njegov privatni život, porodicu, dom ili prepisku, niti napadima na njegovu čast i ugled. Svako ima pravo na zaštitu zakona od takvog mešanja ili napada.

Član 16: A. Punoletni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja na osnovu rase, nacionalnosti ili veroispovesti, imaju pravo da stupaju u brak i zasnivaju porodicu. Imaju jednaka prava u pogledu braka, tokom braka i pri njegovom razvrgnuću. B. Brak se može sklopiti samo uz slobodan i potpun pristanak budućih supružnika.
C. Porodica je prirodna i osnovna grupna jedinica društva i ima pravo na zaštitu od strane društva i države.

Član 9: Niko ne sme biti podvrgnut samovoljnom hapšenju, pritvaranju ili progonstvu.

Article 14
A. Everyone has the right to seek and to enjoy in other countries asylum from persecution.
Član 14: A. Svako ima pravo da traži i uživa u drugim zemljama azil od progona. B. Ovo pravo ne može se primeniti u slučaju gonjenja koja stvarno proizlaze iz nepolitičkih krivičnih dela ili iz akata suprotnih ciljevima i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 26: A. Svako ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje mora biti besplatno, bar u osnovnim i temeljnim fazama. Osnovno obrazovanje je obavezno. Tehničko i stručno obrazovanje mora biti opšte dostupno, a više obrazovanje mora biti jednako pristupačno svima na osnovu zasluga. B. Obrazovanje mora biti usmereno ka punom razvoju ljudske ličnosti i jačanju poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ono treba da promoviše razumevanje, toleranciju i prijateljstvo među svim narodima, rasnim ili verskim grupama, i treba da unapređuje aktivnosti Ujedinjenih nacija na održavanju mira. C. Roditelji imaju pravo prioriteta u izboru vrste obrazovanja koje će se pružiti njihovoj deci.

Član 7: Svi su jednaki pred zakonom i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zaštitu zakona. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu od bilo kakve diskriminacije koja krši ovu Deklaraciju i od bilo kakvog podsticanja na takvu diskriminaciju.

Član 28: Svako ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kome prava i slobode utvrđene ovom Deklaracijom mogu biti u potpunosti ostvarene.

Član 2: Svako ima pravo na sva prava i slobode utvrđene ovom Deklaracijom, bez ikakve razlike kao što su rasa, boja kože, pol, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno poreklo, imovina, rođenje ili drugi status. Nadalje, ne sme se praviti nikakva razlika na osnovu političkog, pravnog ili međunarodnog statusa zemlje ili teritorije kojoj neko lice pripada, bez obzira da li je ona nezavisna, pod starateljstvom, nesamoupravna ili pod bilo kojim drugim ograničenjem suvereniteta.

Član 13: a. Svako ima pravo na slobodu kretanja i boravka unutar granica svake države.

Član 27: a. Svako ima pravo da slobodno učestvuje u kulturnom životu zajednice, da uživa u umetnosti i da učestvuje u naučnom napretku i njegovim dobrobiti. b. Svako ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proizlaze iz bilo kog naučnog, književnog ili umetničkog dela čiji je autor.

Član 25: a. Svako ima pravo na životni standard koji odgovara zdravlju i dobrobiti njega i njegove porodice, uključujući hranu, odeću, stan, lekarsku negu i neophodne socijalne usluge, kao i pravo na sigurnost u slučaju nezaposlenosti, bolesti, invalidnosti, udovištva, starosti ili drugog gubitka sredstava za život u okolnostima van njegove kontrole. b. Materinstvo i detinjstvo imaju pravo na posebnu negu i pomoć. Sva deca, rođena u braku ili van njega, uživaju istu socijalnu zaštitu.

QR Code for Scanner

Impresum

Ovaj DIY vodič izrađen je u okviru Erasmus+ projekta “Inclusive Pathways to Peace”, 2024-2-HR01-KA220-YOU-000279458. Finansira Evropska unija. Izneti stavovi i mišljenja isključivo su stavovi autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Evropske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornim za njih.

Izdavač

ASSOCIATION LIGHT
SIME KATICA 1
15000 ŠABAC – SERBIA
nvo.svetlost@gmail.com

Glavni urednik

Kemal Ashik, YEU Cyprus

Dizajn

Vojislav Radosavljević

Saradnici

Saša Despotović, Gordana Mandić Radosavljević, Nikolina Jureković, Magdalena Dević, Kemal Ashik

Jul 2026.